

ДЕРЖАВОТВОРЧИЙ ПАТРІОТИЗМ НАЦІЇ: ОЦІНЮВАННЯ ПОДАТКОВОЇ ДОМІНАНТИ

Сформовано основи державотворчого патріотизму нації з огляду податкової складової та запропоновано кількісний підхід щодо його оцінювання в реальному масштабі часу. Виділено відмінності в методології ознак податкового механізму та механізму оподаткування, що загалом сприятиме вдосконаленню системи податкового контролю, у частині наближення податкового потенціалу адміністративно-територіальних одиниць держави до конкретних податкових надходжень.

Ключові слова: державотворчий патріотизм нації, податки, бюджет, оцінювання, податковий потенціал, податковий механізм, механізм оподаткування.

Вступ. Домінантне значення серед економічних важелів, за допомогою яких державні інституції впливають на формування та розвиток економічного середовища в ринковій економіці, відводиться податкам. Згідно зі ст. 6 Податкового кодексу України, "Податком є обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників податку відповідно до цього Кодексу" [1].

За своєю фінансово-економічною сутністю *оподаткування* – це встановлений законодавством держави дієвий механізм вилучення частини прибутків підприємств, організацій та громадян на користь держави для оплати видатків державних та місцевих органів влади, тобто уніфікований метод перерозподілу отриманих прибутків між громадянами, суб'єктами господарювання та державою. Оподаткування виступає фундаментальним методом державного регулювання, оскільки від його ефективності залежить забезпечення програмних цілей фінансової, економічної та соціальної політики як на державному, так і на місцевому рівнях.

Об'єктивно, що оцінювання рівня оподаткування є невіддільним від розрахунку податкового потенціалу держави, а можливості її динаміки – від стабільних податкових надходжень. Загалом проблематику податкового потенціалу розглянуто як у працях російських дослідників (Н. Горького, Н. Кашина, А. Коломійця, А. Мельника, О. Паскачова), так і українських (М. Азарова, С. Каламбета, В. Копилова, П. Мельника, С. Онишко, Л. Тарангул, Ф. Ярошенка) [3-20].

Проблема відмінності підходів щодо оцінювання податкового потенціалу з методологічного погляду полягає в тому, що дослідники по-різному розуміють, що лежить в його основі. Так, Н. Кашина має на увазі під цієї оцінкою сумарну величину від потенціалів окремих податків [18]. Водночас, Н.В. Горський, не заперечуючи такий підхід, вважає, що доцільно виділяти потенціал прямих, непрямих, майнових та інших груп податків [6]. Зокрема, з його варіанта оцінки впливає, що податковий потенціал регіону (ППР) – це сума податкових потенціалів Державного (ППДБ) та місцевих (ППМБ) бюджетів, тобто:

$$ППР = ППДБ + ППМБ. \quad (1)$$

Чіткіший сутнісний варіант запропоновано в дослідженні [7], де зазначено, що податковий потенціал регіону доцільно розглядати у широкому та

вужькому розумінні. Так, у широкому розумінні поняття "податковий потенціал" – це обсяг наявних і потенційних ресурсів, які підлягають оподаткуванню та можуть бути об'єктом оподаткування під час розширення податкової бази. У вужькому розумінні цей потенціал – це реальний обсяг податків, зборів та інших обов'язкових платежів, які надходять до бюджетів усіх рівнів під час використання всіх ресурсів за умов чинного податкового законодавства [7, с. 163].

Незважаючи на фундаментальність та посилену увагу до проблематики оподаткування в науковій літературі за низкою важливих дефініцій (наприклад, у частині розгляду як податкового механізму так і механізму оподаткування), наявні наукові суперечності, зокрема як це слідує з [8, с. 369-371]. Водночас, практично немає наукових публікацій, які давали б змогу на кількісній основі оцінювати державотворчу позицію платника податку. Останнє і стало передумовою для проведення окремого дослідження в частині визначення можливості оцінювання державотворчого патріотизму нації зі сторони податкової складової.

Постановка завдання. Метою дослідження є виділення сутності та рівня державотворчого патріотизму нації з позиції податкової складової, що даватиме змогу на кількісній основі оцінювати цей рівень і цілеспрямовано впливати на його формування.

Виклад основного матеріалу. *Податковий потенціал у системі оцінки.* Напевне однією з найбільш вагомих складових для формування вірогідної верхньої межі податкових надходжень є зважена оцінка їхнього податкового потенціалу, починаючи від окремого потенціалу податку та завершуючи податковим потенціалом адміністративно-територіальної одиниці.

Так, потенціал податку – максимально можлива сума надходжень від конкретного податку за певний період, виходячи з установлених податковим законодавством податкової бази і ставки (ставок) цього податку [9, с. 700-701]. Податковий потенціал це:

- 1) сума податків, яку можна зібрати, не позбавляючи суб'єктів господарювання стимулів для їхнього подальшого розвитку [9, с. 700];
- 2) можливість отримання максимально доцільної величини сукупних податків [7, с. 166].

Податковий потенціал адміністративно-територіальної одиниці – загальна сума податків, яку можна мобілізувати за рахунок усіх платників на певній території. Є одним зі складників фінансового потенціалу території і характеризує її податкові можливості. Одиницею виміру податкового потенціалу, яку використовують у практиці бюджетного регулювання, є податкові збори на одну особу [9, с. 700].

Загальний податковий потенціал регіону (ППр) дорівнює сумі потенціалів за кожним податком (ППо), тобто [7, с. 168]:

$$ППр = \sum_{i=1}^n ППо, \quad (2)$$

де n – кількість різновидів податків.

На сумарне значення податкового потенціалу впливають різні фактори, зокрема: податкове законодавство, рівень розвитку регіону, його галузева (чи за різновидами діяльності) структура, рівень і динаміка цін, обсяг і структура експорту та імпорту, а також кількість та обсяг наданих пільг, податкових канікул, відстрочок тощо.

Державотворчий патріотизм нації та його оцінювання. Властиво, на думку автора, податки є кількісним мірилом фактичного державотворчого патріотизму нації щодо конкретизації реальної участі платників податків у забезпеченні фінансової складової життєзабезпечення й розвитку держави. Практично податки забезпечують належне фінансове функціонування держави, а виходячи з означеного, наскільки сформовано та забезпечено у конкретних платників податків патріотичне розуміння національної важливості безпосереднього фінансового внеску у становлення і розвиток фінансової складової держави, то від цього залежать подальші фінансові можливості держави виконувати свої управлінські функції. Водночас податки є дієвим регулятивним інструментом управління економікою в ринкових умовах і саме через оптимальність побудови системи оподаткування залежить результативність національного господарства.

Виходячи з наведеного означення, можливо запропонувати наступну формулу щодо визначення коефіцієнта державотворчого патріотизму нації:

$$KДПН_t = \frac{\sum_{i=1}^m ППД_t}{\sum_{i=1}^n ППД_t - \sum_{i=1}^m ФПН_t}, \quad (3)$$

де: $KДПН_t$ – коефіцієнт державотворчого патріотизму нації у час t ; $\sum_{i=1}^n ППД_t$ –

податковий потенціал держави; $\sum_{i=1}^m ФПН_t$ – фактичні податкові надходження;

n – потенційна кількість різновидів податків; m – фактична кількість різновидів податків (між n та m можуть бути відмінності, зокрема, за рахунок пільг, відстрочок).

Зазначимо, що $\sum_{i=1}^n ППД_t > \sum_{i=1}^m ФПН_t$; $n \geq m$.

Теорема: податковий потенціал держави завжди перевищує фактичні податкові надходження, оскільки знайдеться частина платників податків, які з тих чи інших причин не виконали свій податковий обов'язок у конкретному часовому інтервалі. Доведення базується на врахуванні різниці знаменника у формулі щодо визначення коефіцієнта державотворчого патріотизму нації.

Із (3) також слідує, що

$$\sum_{i=1}^m ФПН_t < KДПН_t \cdot \sum_{i=1}^n ППД_t. \quad (4)$$

Підкреслимо, що у формулі (3), коли зменшується знаменник (тобто якщо фактичні податкові надходження наближаються до доцільного податко-

вого потенціалу), то зростає $KДПН_t$. Можливо стверджувати: якщо $KДПН_t$ є більшим за попередній період, то цей патріотизм зростає. Об'єктивно, якщо у динаміці $KДПН_t$ зростає, то ми можемо говорити про позитивні тенденції у формуванні державотворчого патріотизму нації.

Об'єктивно, що під час проведення аналітичних розрахунків щодо державотворчого патріотизму необхідно виконувати це диференційовано, зокрема, в розрізах груп податку з доходів фізичних осіб. На думку автора, доходи: до 25 тис. грн на рік – низькі; 25-500 тис. грн – середні; понад 500 тис. грн на рік – високі (цей розподіл можливо також проводити на групуванні через неоподатковуваний мінімум доходів громадян). Зазначимо також, що найпростіше було б ув'язати податковий потенціал з валовим регіональним продуктом, проте аналіз показує, що наявні істотні регіональні відмінності у формуванні податкової бази, а з нею і цього потенціалу.

Визначення державотворчого патріотизму можливо проводити й за допомогою варіанта оцінювання змін у динаміці кількості порушень щодо термінів подання податкових декларацій та, відповідно, штрафних санкцій. Так, на основі даних, наведених у табл. 1-2, можливо стверджувати, що державотворча патріотична складова в Україні зростає, оскільки кількість порушень платниками податків у частині своєчасно поданих податкових декларацій зменшується. Щоправда, і відповідальність за рахунок санкцій зростає (табл. 3, рис. 1).

Табл. 1. Динаміка своєчасно поданих податкових декларацій, внесених до бази даних (одиниць)

Своєчасно подані податкові декларації, внесені до бази даних	2005 р.	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	I півріччя 2010 р.	2010 р.	I півріччя 2011 р.
Всього, зокрема:	468281	10471173	12091069	11573463	10784649	5499299	10482214	5402992
з податку на прибуток	–	1957644	2126232	2284973	1898732	992643	1967437	1016105
з податку з доходів фізичних осіб:	468281	4348861	5879038	5468785	5871342	3036241	5640693	2959388
- громадян	468281	426069	464001	542442	561024	542780	601862	605201
- фізичних осіб – СГ	–	3922792	5415037	4926343	5310318	2493461	5038831	2354187
з податку на додану вартість	–	4159526	4079776	3814084	3008994	1467524	2868280	1424490
з акцизного збору	–	5142	6023	5621	5581	2891	5804	3009

Табл. 2. Кількість прострочених або неповних платежів платниками податків в Україні

Прострочені або неповні платежі	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	I півріччя 2010 р.	2010 р.	I півріччя 2011 р.
Всього, зокрема:	539465	573958	417190	413995	195630	380984	206046
податку на прибуток	81794	131031	105763	73113	34210	67088	39591
податку з доходів фізичних осіб	121824	124128	102859	129030	72315	128417	58808
податку на додану вартість	335033	317999	207843	211251	88804	185018	107476
акцизного збору	814	800	725	601	301	461	171

Табл. 3. Санкції за несвоєчасне подання або неподання податкової звітності зі сторони податкових органів України (одиниць)

Санкції за несвоєчасне подання або неподання податкової звітності	2006 р.	2007 р.	2008 р.	2009 р.	I півріччя 2010 р.	2010 р.	I півріччя 2011 р.
Всього, зокрема:	1028141	1554785	1679041	1958495	1029878	2150827	600029
штрафні санкції	114124	159112	171562	185827	110606	227422	95791
адміністративні штрафи	–	117435	113925	310857	209241	430747	41327
несвоєчасний або неповний платіж	725176	1089322	1176093	1225333	581385	1251520	378976
інше	188841	188916	217461	236478	128646	241138	83935

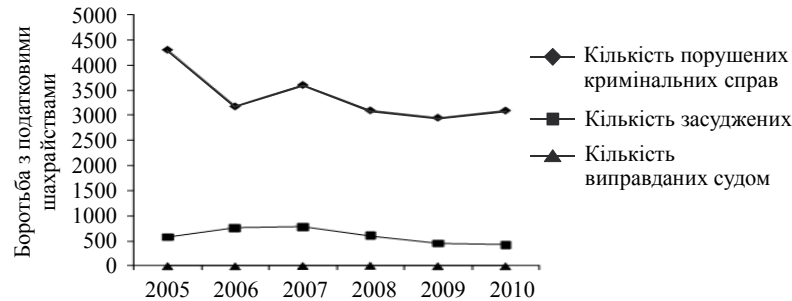

Рис. 1. Результативність боротьби податківців з податковими шахрайствами (одиниць)

Водночас, для більш коректного аналізу державотворчого патріотизму зі сторони податкової складової доцільно проводити його через розрахунок специфічних коефіцієнтів, зокрема:

1) державотворчої податкової свідомості:

$$KDPC_t = \frac{СППД_t}{ПП_t}, \quad (5)$$

де: $KDPC_t$ – коефіцієнт державотворчої податкової свідомості у час t ; $СППД_t$ – своєчасно подані податкові декларації; $ПП_t$ – потенційна кількість декларацій;

2) виховання через санкції щодо порушників сплати податків:

$$KВДC_t = \frac{КСППД_t}{КПП_t}, \quad (6)$$

де: $KВДC_t$ – коефіцієнт виховання державотворчої свідомості платників податків санкціями зі сторони податкових органів у час t ; $КСППД_t$ – кількість своєчасно поданих податкових декларацій; $КПП_t$ – загальна кількість платників податків;

3) виховання через порушення кримінальних справ щодо порушників сплати податків:

$$KDВКС_t = \frac{ККСПП_t}{КПП_t}, \quad (7)$$

де: $KДВКС_t$ – коефіцієнт державотворчого виховання платників податків через порушення кримінальних справ зі сторони податкових органів у час t ; $ККСПП_t$ – кількість кримінальних справ порушених щодо платників податків; $КПП_t$ – загальна кількість платників податків.

Цей формульний апарат щодо державотворчого патріотизму може бути дещо складнішим, коли робити аналіз в регіональному, галузевому розрізах, доходу платників податків тощо.

Податковий механізм та механізм оподаткування. Прийнято, що податкова політика держави здійснюється через *податковий механізм*, який є сукупністю організаційно-правових норм і методів управління оподаткуванням та включає широкий спектр інструментів (податкових ставок, податкових пільг, методів оподаткування тощо).

Зокрема, *метод оподаткування* – спосіб зміни ставки податку залежно від зростання податкової бази. Розрізняють чотири основних методи оподаткування: рівне, пропорційне, прогресивне та регресивне оподаткування [9, с. 509].

Зазначимо, що розмежування податкової політики та податкового механізму, що реально діє в країні, дає змогу зрозуміти об'єктивність податків та суб'єктивну діяльність держави щодо цього, оскільки цільову спрямованість податкового механізму формує та визначає властиво податкова політика держави. Вона має реалізовуватись таким чином, щоб, з одного боку, забезпечити виконання базової функції податків – фіскальної, а з іншого – сприяти реалізації регулюючої функції податків з метою активного впливу податкового механізму на процеси відтворення.

Отож, податковий механізм – один із найбільш складних та вагомих у кожній економічній системі. Податковий механізм включає в себе три підсистеми: податкове планування, податкове регулювання та податковий контроль. Податкове планування це:

- 1) стан формування податкової політики підприємства, який передбачає визначення сум платежів на плановий період, зокрема: податків, що їх відносять на витрати виробництва та обігу; податкових платежів, що їх відносять до ціни реалізації продукції (податок на додану вартість, акцизний збір тощо); податків на прибуток; загальної суми податкових платежів;
- 2) вибір між різними варіантами здійснення фінансово-господарської діяльності підприємства і розміщення його активів з метою досягнення найнижчого рівня податкових зобов'язань, що виникають при цьому. В основі податкового планування лежить максимальне використання усіх зазначених законом податкових пільг та реалізація оптимізаційних податкових схем [9, с. 651].

Водночас, податкове регулювання – сукупність заходів опосередкованого впливу держави на розвиток виробництва шляхом зміни нормативу вилучення фінансових ресурсів у бюджет за рахунок зниження чи підвищення загального рівня оподаткування, надання різноманітних податкових пільг, які стимулюють ділову активність в окремих сферах чи регіонах держави. Зокрема, до методів податкового регулювання відносять: відтермінування податкового платежу; інвестиційний податковий платіж; податкові вирахування;

вибір та встановлення податкових ставок; міжнародні договори про уникнення подвійного оподаткування. Загалом ці методи ділять на дві групи: *податкові пільги* (відтермінування платежу по заяві, зниження податкових ставок, відміна авансових платежів тощо); *податкові санкції*: фінансові (пеня, штрафи, дорахування несплачених сум податків) та адміністративні. Особливістю податкових санкцій є те, що фінансові санкції застосовують до суб'єктів господарювання, а адміністративні – до їхніх посадових осіб.

Податковий контроль – це діяльність посадових осіб органів податкової служби щодо спостереження за відповідністю процесу організації платниками податків обліку об'єктів оподаткування, методики обчислення і сплати податків і податкових платежів за чинними нормативно-законодавчими актами сфери оподаткування, виявлення відхилень, допущених під час виконання норм податкового законодавства, та визначення впливу наслідків порушень на податкові зобов'язання. Згідно зі ст. 61 Податкового кодексу України, "Податковий контроль – система заходів, що вживаються контролюючими органами з метою контролю правильності нарахування, повноти і своєчасності сплати податків і зборів, а також дотримання законодавства з питань проведення розрахункових та касових операцій, патентування, ліцензування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи" [1]. Водночас, у ст. 82 Податкового кодексу Російської Федерації зазначено, що: "Податковим контролем визнається діяльність уповноважених органів по контролю за дотриманням платниками податків, податковими агентами і платниками зборів законодавства про податки і збори в порядку, встановленому даним Кодексом.

Податковий контроль проводиться посадовими особами податкових органів в межах своєї компетенції за допомогою податкових перевірок, отримання пояснень платників податків, податкових агентів і платників збору, перевірки даних обліку і звітності, огляду приміщень і територій, використовуваних для отримання доходу (прибутку), а також в інших формах, передбачених даним Кодексом" [2]. На сьогодні органи Державної податкової служби України здійснюють:

- контроль за дотриманням податкового законодавства;
- перевірку правильності нарахування податків, зборів та інших обов'язкових платежів;
- перевірку якості ведення податкового і бухгалтерського обліку об'єктів оподаткування;
- забезпечення своєчасного і повного перерахування сум податків до бюджету всіма юридичними і фізичними особами;
- накладення фінансових і адміністративних санкцій на порушників податкового законодавства, а також профілактику податкових правопорушень.

Податковий контроль є багатоланковим та починається ще на стадії державної реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності у вигляді податкового обліку платників податків і зборів (обов'язкових платежів). Цей етап податкового контролю надзвичайно важливий, оскільки на цій стадії формується інформація про конкретного податкоплатника і визначаються ризикові суб'єкти господарської діяльності, які можуть без поважних на те при-

чин свідомо не сплачувати податків та інших обов'язкових платежів (можна стверджувати, в суспільстві має домінувати думка, що ті, хто ухиляється від сплати податків, є "злісними аліментниками").

Структурно напрями спрямованості податкового контролю на управлінську та законодавчу ланку наведено на рис. 2.

Рис. 2. Характерні напрями спрямованості податкового контролю

На думку автора дослідження, *в реалізації податкової політики держави податковий механізм є єдиним та інтегрально складається з низки окремих механізмів оподаткування.*

Механізм оподаткування – сукупність усіх засобів органів державної податкової служби щодо сплати та внесення належної суми конкретного податку, збору (обов'язкового платежу) до бюджету або державного цільового фонду. Механізм оподаткування можливо поділити на: загальний і спеціальний. *Загальний механізм оподаткування* – сукупність загальних нормативних актів про оподаткування та засобів їх реалізації щодо конкретного виду платежу. Основними елементами загального механізму оподаткування щодо конкретного податку є: добровільна сплата; контроль і забезпечення сплати; стягнення.

Спеціальний механізм оподаткування – сукупність норм, які встановлюють особливості сплати конкретного податку, збору (обов'язкового платежу). *Спеціальний механізм оподаткування* – це низка відмінних особливостей сплати конкретного податку (податкові пільги; джерело сплати або податкова база; податкова квота; бюджет чи фонд, куди надходять податкові платежі; терміни і періодичність перерахування податку тощо), зокрема: процес сплати податку на нерухомість, податку на доходи фізичних осіб тощо.

Водночас, удосконалення податкового механізму має здійснюватись за двома складовими: економічною – яка забезпечує економію бюджетних коштів, що необхідні для адміністрування конкретних податків за рахунок оптимізації самих податкових органів; організаційної – яка передбачає вибір оптимальних форм та методів оподаткування відповідно до позиції Податкового кодексу України.

Висновки. *Кількісною ознакою фактичного державотворчого патріотизму нації щодо конкретизації реальної участі населення у забезпеченні фінансової складової життєзабезпечення й розвитку держави є податки.*

Підкреслимо, що оцінювання державотворчого патріотизму нації загалом має здійснюватись в комплексі взаємодіючих складових, хоча серед них податкова є домінантною. Рівень державотворчого патріотизму нації з позиції податків в Україні має тенденцію до повільного зростання.

За допомогою оцінювання коефіцієнта державотворчого патріотизму нації зі сторони податкової складової можливо як визначати його рівень, динаміку, впливовість внутрішніх та зовнішніх чинників, так і формувати цілес-

прямовані управлінські заходи. Рейтингові оцінювання необхідно проводити не лише на рівні адміністративно-територіальних одиниць окремої держави, а їх сукупностей для порівняння особливостей прояву окремих аспектів формування державотворчого патріотизму нації щодо сплати податків. Оцінювання цього рівня додатково дає змогу виявляти лідерів та відповідно методи, за допомогою яких їм вдається створювати та підтримувати оптимальні рівні державотворчого патріотизму серед платників податків.

Література

1. Податковий кодекс України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://www.rada.gov.ua>.
2. Налоговый кодекс Российской Федерации. [Электронный ресурс]. – Доступный з <http://www.kadis.ru/kodeks.phtml?kodeks=14>.
3. Буряк П.Ю. Податковий контроль в Україні, Т.І. Попередній контроль : монографія / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька. – Львів : Вид-во "Простір-М", 2007. – 400 с.
4. Буряк П.Ю. Податковий контроль в Україні, Т.ІІ. Контрольно-перевірочний процес : монографія / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька, О.Б. Осідач. – Львів : Вид-во "Простір-М", 2007. – 420 с.
5. Буряк П.Ю. Податковий контроль : підручник / П.Ю. Буряк, Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька, В.З. Білінський. – К. : Вид-во "Хай-Тек Прес", 2007. – 608 с.
6. Горский Н.В. Налоговый потенциал в механизме международных отношений / Н.В. Горский // Финансы. – 1999. – № 6. – С. 27-30.
7. Державна фінансова політика та прогнозування доходів бюджету України : монографія / М.Я. Азаров, Ф.О. Ярошенко, Т.І. Єфіменко та ін. – К. : Вид-во НДФІ, 2004. – 712 с.
8. Економічна енциклопедія / відп. ред. С.В. Мочерний. – В 3-х т. – Т. 3. – К. : Вид-во КНЕУ, 2001. – 848 с.
9. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – К. : Вид-во "Знання", 2007. – 1072 с.
10. Каламбет С.В. Податковий потенціал: теорія, практика, управління : монографія / С.В. Каламбет. – Дніпропетровськ : Изд-во "Наука і освіта", 2001. – 304 с.
11. Карпінський Б.А. Напрями розвитку управління людськими ресурсами в органах Державної податкової служби / Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька // Україна: аспекти праці. – 2007. – № 2. – С. 46-51.
12. Карпінський Б.А. Основи формування стратегічного податкового менеджменту / Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук.-техн. праць. – Львів : РВВ НЛТУ України. – 2007. – Вип. 17.5. – С. 129-136.
13. Карпінський Б.А. Реалізація ресурсного потенціалу податкових органів як метод нарошування податкових надходжень до бюджету держави / Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2007. – № 11. – С. 141-149.
14. Карпінський Б.А. Стратегічний податковий менеджмент як механізм управління економічним розвитком держави / Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька // Стратегічні пріоритети. Науково-аналітичний щоквартальний збірник. – 2007. – № 4(5). – С. 126-133.
15. Карпінський Б.А. Удосконалення взаємин податкової служби з платниками податків / Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька // Актуальні проблеми економіки : наук. економ. журнал. – 2007. – № 2. – С. 128-136.
16. Карпінський Б.А. Податки. Довідник-словник : навч. посібн. / Б.А. Карпінський, Н.С. Залуцька, О.Б. Карпінська. – К. : Вид-во "Професіонал", 2008. – 464 с.
17. Коломиец А.Л. О понятиях налогового и финансового потенциалов регионов / А.Л. Коломиец, А.Д. Мельник // Налоговый вестник. – 2000. – № 1. – С. 3-5.
18. Кошина Н.В. Методика расчетов налогового потенциала / Н.В. Кошина // Финансы. – 2001. – № 12. – С. 35-37.
19. Паскачев А.Б. Налоговый потенциал экономики России : монография / А.Б. Паскачев. – М. : Изд. дом "МЕЛАН", 2001. – 400 с.
20. Karpinski B. Formation and development of tax control in Ukraine: resources aspect / B. Karpinski, n. zalutska // Rynek kapitalowy a koniunktura gospodarstwa 2010: perspektywa makroekonomiczna / Pod redakcją Andrzeja T. Szablewskiego, Marka Martina: monografie. – Poland: Politechnika Lodzka, 2011. – S. 107-130.

Карпинский Б.А. Государственно-созидательный патриотизм нации: оценивание налоговой доминанты

Сформированы основы государственно-созидательного патриотизма нации из позиции налоговой составляющей и предложен количественный подход относительно его оценивания в реальном масштабе времени. Выделены отличия в методологии признаков налогового механизма и механизма налогообложения, которые в целом будут способствовать усовершенствованию системы налогового контроля, в части приближения налогового потенциала административно-территориальных единиц государства к конкретным налоговым поступлениям.

Ключевые слова: государственно-созидательный патриотизм нации, налоги, бюджет, оценивание, налоговый потенциал, налоговый механизм, механизм налогообложения.

Karpinsky B.A. State-creative patriotism of nation: evaluation of tax dominant

Bases of state-creative patriotism of nation are formed from position of tax constituent and quantitative approach is offered in relation to his evaluation real-time. Differences are distinguished in methodology of signs of tax mechanism and mechanism taxations that will assist the improvement of the tax checking system on the whole, in part of approaching of tax potential of administrative-territorial units of the state to the concrete tax receivables.

Keywords: state-creative patriotism of nation, taxes, budget, evaluation, tax potential, tax mechanism, mechanism of taxation.

УДК 519.71

Доц. В.М. Білик, канд. екон. наук;
асист. І.І. Тучковська – Львівська КА

ПРО СТВОРЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО КУРСУ "ЕКОНОМІКА І ОРГАНІЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ" ЗАСОБАМИ MOODLE

Розглянуто технологію навчання і створення дистанційного курсу "Економіка і організація інформаційного бізнесу" засобами Moodle. Запровадження дистанційної форми навчання дасть змогу студентам формувати належний рівень вмінь і навичок, що дають змогу успішно конкурувати на ринку праці та адаптуватися у сучасному світі.

Основне завдання вищої школи – реалізувати освітню функцію, тобто забезпечити високу якість засвоєння студентами системи наукових знань, формування вмінь і навичок. Реалізація освітньої функції можлива через інформаційно-репродуктивний і проблемний типи навчання.

В умовах традиційних методів навчання інформаційно-репродуктивного типу спостерігається значна пасивність студентів, лекційні, практичні і семінарські заняття дають певну суму знань і певною мірою сприяють пізнавальній активності. Водночас вони призводять до звикання, репродуктивного підходу до засвоєння знань, переказування конспектів. Унаслідок цього студенти не вміють ставити проблеми, а тим паче їх вирішувати. Інформаційно-репродуктивний тип навчання вимагає від студента готовності до відтворення знань, а не їх свідомого засвоєння.

Основними недоліками цього типу навчання, що заважає підвищити якість навчання на більш високий рівень, є:

- 1) неактивна форма аудиторного навчання;